1950-1980 Arası Cumhuriyet Dönemi Romanı

1. Aşağıdaki parçaların hangisinde hâkim bakış açısı kullanılmıştır?

A) Onuncu presin işçisi çocuk Sami, etrafına bakındı, yutkundu, gözlerini ovaladı. Öyle canı sıkılmıştı ki… "Gitsem mi?" diye aklından geçirdi, sonra caydı.

B) – Bana bakın, diye bağırdı, Öğleden sonra iş var… Sabaha kadar çalışacağız belki de. İsteyen gidebilir; kalan, çift yevmiye alacak. İsteyen gider, dedim, zorla değil!

C) Bu sırada bir hıçkırık sesi duyuldu. Öfkeli gözler dönüp baktılar. Hidayet'in oğluydu. Çömelmiş, başını yumrukları arasına almış hıçkırıyordu.

D) Bileği, er bileği gibi güçlüydü. Çevik ve atak sopa sallayışından kendimi güç korurdum. Çok geçmeden sopayı karşısındakinin elinden düşürmenin kolaylığını öğrettim ona.

E) Salep güğümleri kaynıyor, çay ocakları yakılıyordu. En çok simitçiler, poğaçacılar satış yapıyor ve en çok onların bağırtıları duyuluyordu.

2. Var gücüyle birkaç kere Ali'den yana bağırdı. Ali ya duymadı ya da duydu da aldırmadı. Ağzı dili kurumuştu. Yokuştan aşağı kendini bıraktı. Karşıdan esen yel, onu kendine getirdi azıcık. Ali'nin yanına vardığında gözleri kararıyor, sağı solu görmüyordu.

Bu parçada geçen aşağıdaki sözlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

A) aldırmak: Önem vermek, değer vermek.

B) gözleri kararmak: Hafif baygınlık geçirmek.

C) duymak: Bilgi almak, öğrenmek, haber almak.

D) ağzı dili kurumak: Konuşamaz duruma gelmek.

E) varmak: Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak.

3. İstiklal Caddesi'nde çok sayıda insan vardı. Bir insan seline kapılmış gidiyordum. Bu insan selinde itile kakıla yürürken kapıldığım bir akıntıyla, sağda bir kapıdan içeri girdim. Burası bir pastaneydi. Arkamda çok insan olduğu için dışarı çıkmak zor olacaktı. Ben zorluğu hiç sevmem. Pastanenin arkasındaki büyük salona geçtim. Bütün masalar doluydu.

Bu parçada sözü edilen İstiklal Caddesi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Kalabalık B) Geniş C) Sakin D) Etkileyici E) Tarihî

4. İnebolu'dan gelip de buraya yerleşen Hüseyin Çavuş'un evinde doğmuşum dediklerine bakılırsa. Yalıya en yakın evlerden biriymiş evimiz. Sonraları daha içerilerde bir eve taşınmışız. Belki de Rus gemilerinin bombardımanından korkmuşuz. Cideliler nedense kediler gibi denizden ürkerler. Köyleri, kentleri deniz kıyısından uzaktır bu yüzden. Deniz, iyilik yerine daha çok, kötülük yapmıştır onlara.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Devrik cümlelere yer verilmiştir.

B) Gözlemci bakış açısı kullanılmıştır.

C) Otobiyografik roman üslubuyla yazılmıştır.

D) Benzetme ve kişileştirmeye başvurulmuştur.

E) Dönemin sosyal yaşamından izler taşımaktadır.

5. Hababam Sınıfı gibi yüz binlerce baskı yapmış, toplumca bilinen, sevilen bir güldürü romanının filmini çevirirken kendiliklerinden yeni tipler, yeni olaylar ekleyecek kadar sanatı hafife almaları görülmüş şey değildi. Eserin içeriğine tümüyle aykırı düşen bu davranışın, çekilen filme bir şeyler kattığını ileri sürebilmeleri bence sanata da sanatçıya da büyük saygısızlıktı. Verdikleri parayla yalnız kitabımdan senaryo çıkarmak hakkını değil, beni de bütün kişiliğimle satın aldıklarını sanıyorlardı. Film büyük "hasılat rekoru" kırdığı hâlde yine de bu şirketi protesto edip mahkemeye vermekten kendimi alamamıştım.

Otobiyografik bir romandan alınmış bu parçanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rıfat Ilgaz B) Kemal Bilbaşar C) Fakir Baykurt D) Mahmut Makal E) Talip Apaydın

6. Karagümrük kıt kanaat yaşayan emekçilerin, işçilerin, küçük memurların, ayakkabıcıların, terlikçilerin, işportacıların oturduğu bir yerdi. Okuldaki öğrenciler de bunların çocukları… Üst baş derdi çektikleri; kitap, defter, kalem alamadıkları bir bakışta anlaşılıyordu. Kendi yaşamının sıkıntılarıyla birlikte çevremin de dertlerini yakından izledikçe bireyci duyarlığım çoktan dağılmış, yerine duyarlı bir gerçekçilik yerleşmişti.

Bu parçanın yazarının aşağıdaki sanat akımlarından hangisini benimsediği söylenebilir?

A) Klasisizm B) Romantizm C) Realizm D) Egzistansiyalizm E) Sürrealizm

7. Tramvayda içi içine sığmıyordu. Aylardan beri ilk defa, yüreğini aralık aralık yoklayan, en keyifli sıralarında birden kavrayıp tedirgin eden işe yaramazlık duygusundan kurtulmuş, kendisini kendisine karşı yücelten, onurlu bir görev sahibi olmanın rahatlığını duymuştu.

Bir romandan alınan bu parçada edebiyatın aşağıdakilerden hangisiyle olan ilişkisinden söz edilebilir?

A) İnsan psikolojisi
B) Evrensel değerler
C) Mitolojik ögeler
D) Din ve tasavvuf
E) Toplumsal değişim

8. Aşağıdaki parçaların hangisinde evrensel değerlerden söz edilmiştir?

A) Elinde yağdanlık, kurşuni kasketinin altında öfkeli ve kıpkırmızıydı. Yıllardır içinde yuvarlandığı bu işlerden bıkmış usanmıştı.

B) Recep çenesini kaşıdı. Galip, çıkarılan odun parçasını yontmaya devam etti. Recep'in torunları, bataklığın içinde çamurdan evler yaparak oynuyorlardı.

C) Osman Bey, bir zaman saygıyla bekledi. Yaşlı adamı daha çok bunaltmayı uygun görmemişti. Şeyh bir şey demeyince sanki teşekkür ediyormuş gibi sesini yumuşattı.

D) Talan etmeyeceğiz. İnançları baskı altına almayacağız. Tersine, herkesin inancına saygı göstereceğiz. İnsanlar arasında din, soy, varlık bakımından hiçbir üstünlük tanımayacağız.

E) Benim gördüğüm, tez vakitte gidicidir Moğol. Çünkü Moğol'un düzeniyle de uyuşamaz bizim Anadolu toprağı. Eski Yunan'ın, Roma'nın düzeniyle de uyuşamamıştır çünkü.

9. Aşağıdaki parçaların hangisinde "zaman" **unsuruna yer verilmiştir?**

A) Küçük ağa direksiyondan atladı. Beline dayalı yumruklarıyla, görülen işe bakmaya başladı.

B) Konuşup tarlaları dağıtacağım. Kölelikten, kulluktan kurtulacaklar. Herkesin ektiği herkesin olacak.

C) İkindiye doğru köylünün pamuk topladığı tarlaya vardılar. Pıtırak, toz, pamuk kokuyordu ortalık.

D) Allah kul olanı kimsenin sırtına muhtaç etmesin, dedi. Ellerini havaya açtı, yüzüne getirdi, sıvazladı.

E) Elif, gözünü kocaman açmış, Ali'nin yüzüne dikmişti. Ali'nin yüzüne dayanılmaz bir acı çöreklenmiş gibiydi.

10. Hızlandığı sıralarda dizlerini kırmadan lap lap sıçrayıp yürüdüğünden, leş önünde kanatları açık dolaşan, tıka basa doymuş akbaba kuşlarına benzemekteydi. Huyu da akbaba kuşundan farksız… Öyle ağır, ağırkanlı, öyle sessiz, hain… Ablak, kara yağız yüzünde inadına çatık kaşları, kocaman kara gözleri ile adama, canını alacakmış gibi gizliden gizliye bakıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen roman kişisinin özelliklerinden biridir?

A) İnatçılığı
B) Üşengeçliği
C) Sabırsızlığı
D) Korkaklığı
E) Cimriliği

11.
- Yıllar geçiyordu. Yaşı dördü beşi bulan Turgut, şafak sökünce babasıyla beraber kalkar, koyunları, keçileri ya dağa veyahut deniz kıyısına sürerdi.
- Büyük bir yorgunluk, tadına doyulmaz bir ferahlığı duyarak bir zaman arkasına dayandı. Eskinin büyük sanat eserlerine dair karmakarışık bir şeyler düşünerek bir süre öylece kaldı.
- Anam, kaptan kızıydı. Babama varınca kaptan karısı oldu. "Babamı doyasıya göremedim. Evlendim, kocamla iki aycağız sürekli yaşayamadım." der, beni gösterir: "Buncağız da denizci olursa ne yaparım?"

Bu parçalarda kullanılan bakış açıları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Kahraman anlatıcı - gözlemci - hâkim
B) Hâkim - gözlemci - kahraman anlatıcı
C) Gözlemci - hâkim - kahraman anlatıcı
D) Kahraman anlatıcı - hâkim - gözlemci
E) gözlemci - kahraman anlatıcı - hâkim

12. Halil Usta Giritliydi. Benim ilk denizcilik hocamdı. Gençliğinde bir gün yelken sararken direk tepesinden güverteye düşmüş, bir bacağını kırmış. Kötürüm kalınca istemeye istemeye işi eskiciliğe dökmüş. Kayıkta kötürüm kaldığı için babam, Halil Usta'yı da kendisi gibi denize diş biliyor sanırdı. İşte bundan dolayı, Halil Usta bir çırak arayınca babam:

— Eskicilik de olsa bir sanat bilekte altın bileziktir, diyerek beni yanına verdi.

Bu parça aşağı yazı türlerinden hangisinin özelliklerini taşımaktadır?

A) Günlük
B) Anı
C) Mektup
D) Röportaj
E) Biyografi

